

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

24 ноември 1998 година*

“Свободно движение на хора – Равенство при третирането – Езиков режим, приложим по отношение на наказателните производства”

По делото C-274/96

с предмет преюдициално запитване отправено до Съда, съгласно член 177 от Договора за ЕО, от страна на Pretura circondariale di Bolzano, sezione distaccata di Silandro (Италия) по наказателното производство, висящо пред този съд срещу

Horst Otto Bickel,

Ulrich Franz

относно тълкуването на членове 6, 8А и 59 от Договора за ЕО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н G. C. Rodríguez Iglesias, председател, г-н P. J. G. Картейн, г-н J.-P. Puissochet, г-н G. Hirsch и г-н P. Jann, председатели на състав, г-н G. F. Mancini, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н C. Gulmann, г-н J. L. Murray, г-н H. Ragnemalm (докладчик), г-н L. Sevón, г-н M. Wathelet и г-н R. Schintgen, членове,

генерален адвокат: г-н F. G. Jacobs,

секретар: г-н H. von Holstein, помощник секретар,

като взе предвид писмените становища, представени:

- за италианското правителство, от г-н проф. Umberto Leanza, началник на отдела за дипломатически спорове на министерството на Външните работи, в качеството на представител, подпомаган от адв. Pier Giorgio Ferri, avvocato dello Stato,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н Pieter van Nuffel, член на правната служба и от г-н Enrico Altieri, национален държавен служител, командирован в този отдел, в качеството на представители,

като взе предвид доклада за съдебното заседание,

като изслуша становищата на г-н Bickel и г-н Franz, за които се явява адв. Karl Zeller, от Адвокатската колегия в Merano, на италианското правителство, за което се явява адв. Pier Giorgio Ferri и на Комисията, за която се явява г-н Pieter van Nuffel и г-н Lucio Gussetti, член на правната служба, в качеството на представител, в съдебното заседание на 27 януари 1998 г.,

* Език на производството: италиански.

като изслуша становището на генералния адвокат, представено в съдебното заседание на 19 март 1998 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определения от 2 август 1996 г., постъпили в Съда на 12 август същата година, Pretura circondariale di Bolzano, sezione distaccata di Silandro, е отправила на основание член 177 от Договора за ЕО, един преюдициален въпрос относно тълкуването на членове 6, 8а и 59 от Договора за ЕО.
2. Въпросът е бил повдигнат в рамките на две наказателни производства образувани, едното срещу г-н Bickel а другото, срещу г-н Franz.
3. Г-н Bickel, австрийски гражданин, пребиваващ в Nüziders, Австрия. упражнява професията шофьор на камион. На 15 февруари 1994 г., той е бил спрян докато е шофирал камиона си в Castebello, в областта на Trentin-Haut-Adige, Италия от патрул на карабинерите, и е бил обвинен в шофиране в нетрезво състояние.
4. Г-н Franz, германски гражданин, пребиваващ в Reissenberg, в Германия е посетил областта на Trentin-Haut-Adige като турист. На 5 май 1995 г., той е бил подложен на митническа проверка, в резултат на която, е било открито, че притежава забранен модел нож.
5. Всеки от двамата обвиняеми е заявил пред Pretore di Bolzano, че не знае италиански език и е поискал производството, образувано срещу тях да се води на немски, като са се позовали на правилата, целящи да защитят немскоговорящата общност на провинцията на Bolzano.
6. Президентският указ № 670, от 30 август 1972 г. относно специалния статут предвиден за областта на Trentin-Haut-Adige (GURI № 301 от 20 ноември 1972 г.), предвижда, в член 99, че в тази област немският език има същия статут като италианския език.
7. По силата на член 100 от същия указ, гражданите говорещи немски език от провинция Bolzano – територия, където живее главно немскоговорящо малцинство – имат правото да използват техния собствен език в отношенията си със съдебните органи и със службите на публичната администрация, намиращи се в тази провинция или имащи регионална компетентност.
8. Президентският указ № 574, от 15 юли 1988 г., за въвеждането на специалния статут за областта Trentin-Haut-Adige във връзка с използването на немския език и на латинския език в отношенията на гражданите с публичната администрация и в съдебните производства (GURI № 105 от 8 май 1989 г.), предвижда в член 13, че съдебните служби и органи трябва да използват, в техните отношения с гражданите от провинцията на Bolzano и в актовете, които се отнасят до тях езикът, използван от заинтересованото лице.

9. Член 14 от Указ № 574 предвижда, между другото, че в случай на залавяне на местопроизшествието или на арестуване, съдебният орган или полицейският орган, преди да пристъпи към разпит или към каквото и да е друго процесуално действие, трябва да попита задържания какъв е майчиният му език. Когато посоченият език е немски, разпитът и всяко друго процесуално действие се извършват на този език.

10. И накрая, според член 15 от Указ № 574 съдебният орган, който е натоварен с изготвянето на един процесуален акт, който трябва да бъде съобщен или връчен на заподозрения или на обвиняемия трябва да използва езика, за който се предполага че е неговия, определен според неговата известна принадлежност към една лингвистична група и според други сведения събрани по-рано в хода на производството. В десетдневен срок от съобщаването или връчването на първия процесуален акт заподозреният или обвиняемият може да оспори използвания език с декларация, която връчва лично или предава на преследващия орган. В този случай, съдебният орган следи актовете, съставени до тази дата да бъдат преведени и последващите актове да бъдат съставени на посочения език.

11. Тъй като се колебае за отговора, който трябва да бъде даден на въпроса дали процедурните правила, приложими по отношение на гражданите от провинция Bolzano би трябвало, въз основа на правото на Общността, да се прилагат по отношение на посетители в провинцията, граждани на други държави-членки, националния съд е решил да отложи произнасянето докато Съдът се произнесе по следния преюдициален въпрос:

„Принципите на недискриминация, по смисъла на член 6, алинея първа от Договора, на правото на движение и пребиваване на гражданите на Съюза, по смисъла на член 8А от Договора, както и на свободното предоставяне на услуги, по смисъла на член 59 от Договора, изискват ли на един гражданин на Съюза, който е гражданин на една държава-членка и пребивава в една друга държава-членка, да бъде признато правото да иска едно образувано срещу него наказателно производство да се проведе на друг език, когато гражданите на тази държава, които се намират в същото положение се ползват от това право?”

12. С този въпрос, националния съд пита по същество, дали правото, предоставено от националните норми да се издейства едно наказателно производство да протече на език, различен от основния език на съответната държава, попада в приложното поле на Договора и трябва следователно да спазва 6 от него. При положителен отговор, националния съд пита също така, дали член 6 от Договора е пречка за национална уредба, като разглежданата правна уредба, която предоставя на гражданите, говорещи един определен език, различен от основния език на съответната държава-членка, и които пребивават постоянно на територията на една определена общност, правото да се издейства наказателното производство да се проведе на техния език, без да се предоставя същото право на гражданите на другите държави-членки, говорещи същия език, които се движат или пребивават на тази територия.

По първата част на въпроса

13. Следва на първо място да се припомни, че в перспективата на една Общност, основана на принципа на свободното движение на хората и на свободата на установяване, особена важност има защитата на правата и улесненията за индивидите в езиковата сфера (Решение от 11 юли 1985 г., Mutsch, 137/84, Recueil, стр. 2681, точка 11).

14. Следва да се подчертае, че член 6 от Договора, като забранява „всяка дискриминация, основана на гражданство” изисква равенство при третирането на лицата намиращи се в едно положение, регулирано от правото на Общността, с гражданите на държавата-членка (Решение от 2 февруари 1989 г., Cowan, 186/87, Recueil, стр. 195, точка 10).

15. Положенията, регулирани от правото на Общността включват именно тези спадащи към правото на свободата на предоставяне на услугите, призната от член 59 от Договора. Според практиката на Съда на Европейските общности, това право включва свободата за адресатите на услуги да отидат в една друга държава-членка, за да се ползват там от една услуга (Решение Cowan, цитирано по-горе, точка 15). По този начин, попадат в приложното поле на член 59, всички граждани на държавите-членки, които без да се ползват от друга свобода, гарантирана от Договора, отиват в една друга държава-членка с цел да получат там услуги или като имат възможността да получат такива. Тези граждани, към които спадат г-н Bickel и г-н Franz, могат да отидат и да се движат свободно в приемащата държава. Впрочем, по силата на член 8а от Договора, „Всеки гражданин на Съюза има правото да се движи и да пребивава свободно на територията на държавите-членки, при спазване на ограниченията и условията предвидени в настоящия Договор и от разпоредбите за неговото прилагане”.

16. В това отношение, възможността за гражданите на Съюза да общуват на определен език с административните и съдебни органи на една държава, по същия начин както местните граждани, е в състояние да улесни упражняването на свободата на движение и на пребиваване в една друга държава-членка. От това следва, че лицата, като г-н Bickel и г-н Franz, когато те упражняват правото си да се движат и да пребивават в една друга държава-членка, имат, по принцип, основание да се ползват от едно недискриминационно третиране по отношение на гражданите на тази държава, въз основа на член 6 от Договора, що се отнася до използването на езиците, които се използват там.

17. Ако по начало, наказателното законодателство и правилата на наказателното производство, към които спадат разглежданите спорни разпоредби относно процесуалния език, са от компетентността на държавите-членки, според трайната съдебна практика, правото на Общността налага граници на тази компетентност. Такива разпоредби не могат, наистина, да упражняват дискриминация по отношение на лицата, на които правото на Общността предоставя правото на равенство при третирането, нито да ограничават основните свободи гарантирани от правото на Общността (виж, в този смисъл, Решение по делото Cowan, цитирано по-горе, точка 19).

18. От това следва, че доколкото тя може да засегне правото на равенство при третирането на гражданите на държавите-членки, упражняващи правото си да се движат и да пребивават в една друга държава-членка, една вътрешноправна уредба относно езика на производството, приложим пред наказателните съдилища на тази държава, трябва да спазва член 6 от Договора.

19. Трябва да се отговори, при това положение, на първата част от зададения въпрос, че правото предоставено от една национална уредба да се издейства едно наказателно производство да се води на език различен от основния език на съответната държава спада към приложното поле на Договора и трябва да спазва член 6 от него.

По втората част от въпроса

20. Според г-н Bickel и г-н Franz, за да бъде избегната всякаква дискриминация, противоречаща на член 6 от Договора, правото процесът да се води на немски език би трябвало да бъде гарантирано на всички граждани на Съюза, щом като това право е открито за гражданите на една от държавите-членки.

21. Италианското правителство изтъква, че въпросното право е предоставено изключително на гражданите, които принадлежат към немскоговорящата езикова група на провинция Bolzano и пребивават постоянно в тази провинция. Целта на спорните норми била да се признае етнокултурната идентичност на лицето, което принадлежи към защитеното малцинство. От това следвало, че правото да се издейства използването на езика на съответното етнокултурно малцинство не трябвало да се разпростира по отношение на гражданин на друга държава-членка, който се намирал случайно и временно в посочената област, щом са му дадени средства, за да упражни по подходящ начин своите права на защита, независимо от факта, че той не владее официалния език на съответната страна.

22. Комисията, от своя страна, отбелязва, че по главното производство, правото производството да се провежда на немски език не е признато на всички лица с италианско гражданство, а само на тези, които, от една страна живеят постоянно в провинция Bolzano и, от друга страна принадлежат към немскоговорящата група на тази провинция. На националния съд би трябвало да се остави да определи първо по конкретен, начин дали разглежданата уредба създава дискриминация, основана на гражданство, да отграничи групата лица, които биха били жертва на дискриминация и да изследва след това, дали последната би могла да бъде оправдана от обективни обстоятелства.

23. От преписката се установява, че италианската правна уредба запазва за гражданите говорещи немски език от провинция Bolzano правото процесът да се води на този език. От това следва, че гражданите говорещи немски език от други държави-членки, и по-специално от Германия и от Австрия, като г-н Bickel и г-н Franz, които се придвижват или пребивават в тази провинция, не могат да искат едно наказателно производство да се води на немски език, независимо

че, според националните правила, този език е равнопоставен на италианския език.

24. При тези обстоятелства, се оказва, че гражданите на другите държави-членки, говорещи немски език, които се придвижват или пребивават в провинция Bolzano, са поставени в по-неблагоприятно положение в сравнение с италианските граждани, говорещи немски език, които пребивават в същата тази област. Наистина, докато един италиански гражданин говорещ немски език пребиваващ постоянно в провинция Bolzano може, ако е обвинен в тази провинция, да издейства производството да се води на немски, това право ще бъде отказано на един гражданин на друга държава-членка, придвижващ се в същата провинция, който говори немски език.

25. Ако се предположи, както поддържа италианското правителство, че немскоговорящите граждани на другите държави-членки, които пребивават в провинция Bolzano могат реално да се позоват на спорната правна уредба и да пледират там на немски, така че да няма дискриминация, основана на гражданството между пребиваващите в региона, трябва да се отбележи, че италианските граждани са поставени в по-благоприятно положение в сравнение с гражданите на други държави-членки. Наистина, повечето немскоговорящи италиански граждани могат да изискват немският да бъде използван през цялото производство в провинция Bolzano, поради факта, че отговарят на критерия за пребиваване, предвиден в спорната уредба, докато повечето от немскоговорящите граждани на другите държави-членки, поради факта, че не отговарят на този критерий, не могат да се позоват на правото, предоставено от посочената правна уредба.

26. От това следва, че една правна уредба, като тази разглеждана в главния спор, която поставя правото да се издейства, на територията на една определена общност, едно наказателно производство да се проведе на езика на заинтересуваното лице, в зависимост от условието то да пребивава постоянно на тази територия, поставя в по-благоприятно положение местните граждани, в сравнение с гражданите на другите държави-членки, упражняващи тяхното право на свободно придвижване и следователно, противоречи на принципа за недискриминация, посочен в член 6 от Договора.

27. Едно такова условие за постоянно пребиваване би могло да бъде оправдано само ако се основава на обективни съображения, независещи от гражданството на заинтересованите лица и пропорционални на законно преследваната цел на националните разпоредби (вж. в този смисъл Решение от 15 януари 1998 г. по дело *Schöningh-Kougebetoroulou*, C-15/96, Recueil, стр. I-47, точка 21).

28. От определението за препращане обаче се установява, че не такъв е случаят на спорната правна уредба.

29. Доводът на италианското правителство, според който тази уредба има за предмет да защити етнокултурното малцинство, пребиваващо във въпросната провинция, не представлява, в настоящия контекст, валидно оправдание. Наистина защитата на едно малцинство, като разглежданото, може да представлява законна цел. От делото обаче не

се установява, че разпростирането на спорната уредба по отношение на немскоговорящите граждани на други държави-членки упражняващи правото си на свободно придвижване, би попречило на тази цел.

30. Освен това, трябва да се отбележи, че в съдебното заседание г-н Bickel и г-н Franz са посочили, без да им бъде възразено по този въпрос, че съответните съдилища са в състояние да водят производствата на немски език без това да породи усложнения и допълнителни разходи.

31. При това положение, на втората част от преюдициалния въпрос трябва да се отговори, че член 6 от Договора изключва национални правила, които предоставят на гражданите, говорещи определен език, различен от основния език на съответната държава-членка, и които пребивават постоянно на територията на една определена общност, правото наказателното производство да се води на техния език, без да предоставя същото право на гражданите на другите държави-членки, говорещи същия език, които се придвижват или пребивават на тази територия.

По съдебните разноски

32. Разходите, направени от италианското правителство и от Комисията, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе относно разноските

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпроса, отправен от страна на Pretura circondariale di Bolzano, sezione distaccata di Silandro, с Определение от 2 август 1996 г., реши:

1. Правото, наказателно производство да се проведе на език, различен от основния език на съответната държава-членка, предоставено от национални правила попада в приложното поле на Договора за ЕО и трябва да е подчинено на член 6 от него.

2. Член 6 от Договора изключва национални правила, които предоставят на гражданите, говорещи определен език, различен от основния език на съответната държава-членка, и които пребивават постоянно на територията на една определена общност, правото наказателното производство да се води на техния език, без да предоставя същото право на гражданите на другите държави-членки, говорещи същия език, които се придвижват или пребивават на тази територия.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 24 ноември 1998 година.

Подписи